

De dag van de kruisiging

door: P. Fuzier

Marcus 15

Het verhaal van het lijden en sterven van Christus – het onderwerp van Marcus 15 – is ons allemaal welbekend. Dat is ook de reden waarom wij het vaak lezen zonder dat het tot onze harten doordringt en ons geweten raakt. Het nadenken over het lijden van Christus verheft ons echter boven alle dingen van de aarde: *“Tot de avondwind waait en de schaduwen vlieden, wil ik naar de mirreberg gaan, naar de wierookheuvel”* (Hoogl. 4:6). Het is een pad dat ons voert tot in de hemel, waar wij Jezus zien, die een weinig minder dan de engelen gemaakt is vanwege het lijden van de dood. Hij is de overste Leidsman van onze behoudenis, die door het lijden volmaakt geworden is (Hebr. 2:9-10). Zo aanschouwen wij Hem door het geloof, maar spoedig zullen wij staan rondom de troon en het Lam zien, staande als geslacht! Zijn lijden en verzoenend sterven zullen tot in eeuwigheid het onderwerp zijn van onze lof.

Het pascha moest geslacht worden tussen twee avonden.¹ Ons pascha, Christus, is geslacht (1 Kor. 5:7). Tussen de avonden is het offer gebracht. De Heer heeft het pascha gegeten met Zijn discipelen aan het begin van de dag die aan de sabbat voorafging. Dat wil zeggen, donderdagavond na zes uur, want de Joodse dag begint om zes uur 's avonds. Marcus 14:17 spreekt over deze maaltijd: *“En toen het avond geworden was, kwam Hij met de twaalfen.”* En toen Judas uitging om zijn Meester over te leveren, was het nacht (Joh. 13:30). Gedurende deze nacht hield het Sanhedrin overleg en de kruisiging vond plaats op vrijdag. Aan het einde van deze vrijdag – voor zes uur 's avonds – had Jozef van Arimatea het voorrecht voor het lichaam van de Heer te zorgen. Hij legde Hem in een graf dat uit een rots was gehouwen. Het ware Paaslam was geslacht tussen twee avonden, zoals de Schriften profetisch hadden voorgezegd.

Marcus 15 vertelt ons het verhaal van de dag van de kruisiging, een verhaal dat uit drie grote delen bestaat. In de eerste 32 verzen wordt Christus voorgesteld als het volmaakte Spijsoffer. Dat is het algemene onderwerp van het evangelie naar Marcus. Wij zien de Heer hier als Degene die leed vanwege de mensen: *“Hem die zo'n tegenspraak door de zondaars tegen Zich heeft verdragen”* (Hebr. 12:3).

In de verzen 33 en 34 is Hij het Zondoffer. Christus leed van Godswege: *“Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt”* (2 Kor. 5:21).

In de daaropvolgende verzen beëindigt de volmaakte Dienstknecht het dienstwerk op aarde: *“Jezus nu liet een luide schreeuw horen en stierf”* (vs. 37). En dan komen verder de omstandigheden die zich voordeden tot aan de graflegging.

Zonder deze drie grote delen uit het oog te verliezen, willen we wijzen op het feit dat dit hoofdstuk zeven paragrafen bevat. Het zijn zeven schilderijen, die samen nauwkeurig de ernstige gebeurtenissen tekenen die deze dag hebben plaatsgehad. De herinnering eraan zal ons eeuwig deel blijven.

1. De Heer voor Pilatus

Vers 1-15. Marcus vertelt kort de omstandigheden van de veroordeling van de Heer en geeft weinig bijzonderheden over de verschijning voor Pilatus. Wij vinden alleen het getuigenis dat Hij gaf en de dienst die Hij moest volbrengen.

De nacht van vergaderen van het Sanhedrin is voorbij: *“Toen het nu morgen was geworden”* (Matt. 27:1-2). De zitting van de raad is afgelopen. Zij binden Hem en leiden Hem weg naar Pilatus. *“Hij werd mishandeld, maar hij liet zich verdrukken en deed zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij zijn mond niet open”* (Jes. 53:7). Als de volmaakte Dienstknecht wist Hij dat er *“een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken”* is (Pred. 3:7). Zijn stem is gehoord, *“liefelijkheid is over uw lippen uitgegoten”* (Ps. 45:2). Hij was het land doorgestaan, terwijl Hij goeddeed. Nu is het de tijd om te zwijgen. Het enige dat Hij zegt, is Zijn antwoord op de vraag van Pilatus: *“Bent U de koning der Joden? Hij nu antwoordde hem en zei: U zegt het”* (vs. 2).

Johannes 18:36 en 37 geven ons meer bijzonderheden over wat de goede belijdenis voor Pontius Pilatus was (vgl. 1 Tim. 6:13). In ons hoofdstuk spreekt de Heer slechts drie woorden. Voortaan zal Hij niets meer zeggen, zelfs geen woord (Matt. 27:14). Let erop dat

wij de Heer in Marcus 15 maar drie keer horen spreken. Hier in vers 2, dan in vers 34 om de woorden uit te spreken: “*Eloi, Eloi, lema sabachthani? - dat is vertaald: Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?*” En ten slotte in vers 37, waar Hij een luide schreeuw laat horen, waarmee Hij aantoont dat Hij het leven uit Zichzelf aflegt, overeenkomstig het woord uit Johannes 10:17-18.

Wat een ernstige verantwoordelijkheid voor de Romeinse stadhouder, die er liever helemaal niets mee te maken had willen hebben! De verhalen van de andere evangelisten – Lucas en Johannes in het bijzonder – tonen ons hoe hij heeft geprobeerd de verantwoordelijkheid op anderen af te schuiven. Hij heeft lang gearzeld, want hij oordeelde aanvankelijk dat Hij moest worden losgelaten (Hand. 3:13). Later wilde hij echter de menigte een genoeg doen en leverde hij Jezus over om gekruisigd te worden (vs. 15). Is dat niet de toestand waarin veel mensen tegenwoordig verkeren? De Heer wordt aan hen voorgesteld, maar zij aarzelen en hinken op twee gedachten (vgl. 1 Kon. 18:21). Of zij willen liever de verantwoordelijkheid voor hun beslissing aan anderen overlaten, aan ouders of vrienden. Het voorbeeld van Pilatus maakt dan echter duidelijk dat zij in groot gevaar verkeren. Want Pilatus kwam later zover dat hij de menigte een genoeg wilde doen en toen koos hij de kant van de wereld *tegen Christus*. Laten degenen die nu nog aarzelen, begrijpen dat het aannemen van Christus een *persoonlijke* zaak is.

Terwijl de Heer Jezus voor Pilatus staat, hitsen de overpriesters – die bij God tussenbeide moesten treden voor het volk – de menigte op tegen de heilige Zoon van God. En de mensen, die eerder de Heer Jezus volgden en zo dikwijls van Hem hadden geprofiteerd en Zijn wonderen hadden gezien, riepen opnieuw: “Kruisig Hem!” (vs. 13). “*Zij nu riepen des te meer*” (vs. 14). Zo is het hart van de mens tegenover de liefde van God!

2. De Heer overgeleverd aan de soldaten

Vers 16-21. “*De soldaten nu leidden Hem in de voorhof, dat is het pretorium, en zij riepen de hele legerafdeling samen*”. Hij wordt blootgesteld aan hun spot en mishandeling. Onze geliefde Heer is door Pilatus overgeleverd in de handen van de soldaten, die de beschuldigingen hebben gehoord. Zij hebben de vragen gehoord, die Pilatus stelde aan de menigte: “*Wilt u dat ik de koning der Joden voor u loslaat? (...) Wat wilt u dan dat ik zal doen met Hem die u de koning der Joden noemt?*” (vs. 9-12). Om Hem daarmee te bespotten, zetten zij nu een doornenkroon op Zijn hoofd en doen Hem een purperen mantel ⁱⁱ om. Nadat ze dat gedaan hebben, begroeten zij Hem: “*Gegroet, koning der Joden!*” Ze gaan verder en vallen op hun knieën om Hem te ‘huldigen’. Ze bespotten Hem, die de gestalte van een Slaaf had aangenomen en Zichzelf had vernederd, gehoorzaam wordend tot de dood, ja, tot de kruisdood (Fil. 2:6-11).

De Romeinse soldaten schroomden niet om Hem op het hoofd te slaan. Maar Hij verdroeg dit lijden uit liefde tot ons en om Zijn God en Vader te verheerlijken. De soldaten hebben het ook gewaagd Hem te bespuwen. Hier schittert de voortreffelijkheid van Hem, die het volmaakte spijsoffer was. Wij zien het fijne meelbloem van dit offer, zonder het geringste spoor van zuurdeeg: “*als een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HERE*” (Lev. 2:9).

Petrus zegt: “*Christus heeft voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten, opdat u zijn voetstappen navolgt*” (1 Petr. 2:21-23). In welke mate volgen wij dit voorbeeld na en in welke mate hebben wij deel aan Zijn lijden? De profeten hebben getuigd van het lijden, dat over Christus zou komen (1 Petr. 1:10-11). Zij waren trouw, maar ondervonden smaad en verachting op hun weg. Stefanus getuigt hiervan in Handelingen 7:52. Is het voor ons ook een vreugde om deel te hebben aan het lijden van Christus, zoals staat in 1 Petrus 4:13-14? Laten wij zien op dit goddelijke en volmaakte Voorbeeld, opdat wij in staat zijn de karaktertrekken van de Heer te laten zien en Hem te volgen op de weg die Hij ons is voorgegaan!

“*En toen zij Hem hadden bespot, deden zij Hem de purperen mantel af en deden Hem zijn kleren aan; en zij leidden Hem naar buiten om Hem te kruisigen*” (vs. 20). In Marcus, waar Hij de ware en trouwe Dienstknecht is, laat Hij Zich leiden en naar Golgota brengen.

3. Gekruisigd

Vers 22-28. “*En zij brachten Hem op de plaats Golgota, dat is vertaald: Schedelplaats.*” Daar kruisigden zij Hem! *Gekruisigd* – dit woord staat boven de derde paragraaf van Marcus 15, en het wordt driemaal herhaald in vers 24, 25 en 27. De Heer zei tegen Nikodemus dat de Zoon des mensen verhoogd moest worden (Joh. 3:14). Hij moest sterven. Maar wat was de dood voor Hem? Hij had Zelf verklaard tegenover de menigte: “*En als Ik van de aarde ben verhoogd, zal Ik allen tot Mijzelf trekken. Dit nu zei Hij om aan te duiden wat voor een dood Hij zou sterven*” (Joh. 12:32-33; 18:32).

Verhoogd, gekruisigd te worden, hield in blootgesteld te worden aan verachting en schande. Het betekende in het openbaar voor alle mensen tentoongesteld te worden als iemand die onwaardig was om te blijven leven. Terwijl Christus als de volmaakte mens toch de Enige was die recht had op het leven. Maar de plaats die Hij uit liefde voor ons heeft ingenomen, was dat Hij in gehoorzaamheid kwam “*in een gedaante gelijk aan het vlees van de zonde en voor de zonde*” (Rom. 8:3). Christus heeft de menselijke natuur aangenomen (Hij had echter geen zondige natuur), om de vloek die op ons lag op Zich te kunnen nemen en in onze plaats tot zonde te worden gemaakt (2 Kor. 5:21; Gal. 3:13-14).

Gekruisigd – dat is de plaats voor de oude mens, de mens in het vlees. Dat was de plaats die Paulus had

ingenomen in het geloof: *“Ik ben met Christus gekruisigd”* (Gal. 2:20). Dat is ook de plaats die wij in het geloof moeten innemen, zodat wij eraan kunnen toevoegen: *“(…) wat ik nu leef in het vlees, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven”*. Om dat te verwerkelijken, moeten wij zien op Hem, de Gekruisigde.

4. Beschimpt en beledigd

Vers 29-32. Voordat Hij gekruisigd werd, is de Heer bespot en mishandeld door de Romeinse soldaten. Nadat Hij op het kruishout was verhoogd, werd Hij beschimpt en beledigd – eerst door de voorbijgangers en later door de overpriesters. De overpriesters hebben in het hele evangelie van Marcus een bijzonder actieve rol als de *tegenstanders* van Christus. Dat blijkt ook telkens weer op de dag van de kruisiging (vs. 3, 10, 11, 31). Ook de schriftgeleerden deden hierin mee, en ten slotte zelfs degenen die met Hem gekruisigd waren. Niets is Hem bespaard gebleven! Hij heeft profetisch kunnen zeggen: *“Allen die mij zien, bespotten mij, zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd: Wentel het op de HERE; laat die hem verlossen, hem redden, Hij heeft immers welgevallen aan hem!”* (Ps. 22:7-8).

De woorden die de overpriesters en de schriftgeleerden riepen, luidden als volgt: *“Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen”* (vs. 31). Die woorden gaven – zonder dat zij het wisten, want zij gaven er een andere betekenis aan – de volmaaktheid aan van Zijn werk. Ja, Hij kon Zichzelf niet redden. Hij was het heilige slachtoffer, dat in volmaakte gehoorzaamheid had gezegd: *“Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze drinkbeker van Mij weg; maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt”* (Marc. 14:36). Het was niet mogelijk dat de lijdensbeker aan Hem voorbijging, zonder dat Hij hem ledigde. Het ogenblik was nu gekomen dat Hij hem moest drinken. Hij kon Zichzelf niet redden!

Maar wat een genade was dit in feite: *“Anderen heeft Hij verlost”*. Daartoe was Hij gekomen, en om die reden kon Hij niet van het kruis afkomen. Daarom heeft Hij smaad, spot en belediging ondergaan. Hij heeft het kruis verdragen, terwijl Hij de schande heeft veracht (Hebr. 12:2). Hij heeft *anderen* gered. Wat een vreugde zal het voor Hem zijn om de vrucht van de arbeid van Zijn ziel op het kruis te zien! Zoals wij lezen: *“Om zijn moeitevol lijden zal Hij het zien tot verzadiging toe”* (Jes. 53:11). Maar daarvoor moest Hij Zichzelf eerst tot Schuldoffer stellen. Dat is het onderwerp van de volgende verzen.

5. De drie uren van duisternis en godverlatenheid

Vers 33-36. Tot en met vers 32 zien wij Christus lijden van de kant van de *mensen*. Maar Hij moest ook lijden van de zijde van *God*. Niet meer als het Spijsoffer, dat onderworpen werd aan de kracht van het vuur. Maar als

het ware Zondoffer, dat buiten de legerplaats moest worden verbrand (Lev. 4:12). Wat kan er over deze ogenblikken geschreven worden? Wat kan gezegd worden van dit lijden? Alles vond plaats tussen Hem en God! Aan het einde van de drie uren van duisternis horen we de noodkreet: *“Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?”* Hij hing toen al zes uur aan het kruis en onderging al die tijd de lichamelijke pijn van de kruisiging zelf. Tijdens de eerste drie uur leed Hij om de *gerechtigheid*, gedurende de laatste drie uren leed Hij van de zijde van *God* om de verzoening tot stand te brengen.

Wat een activiteit van de vijand was er ook om te verhinderen dat het heilswerk zou worden volbracht: *“Verlos Uzelf en kom van het kruis af (...) Laat de Christus, de koning van Israël, nu van het kruis afkomen”* (vs. 29, 33)! Ook direct na de drie uren van duisternis was er een aanval van de overwonnen tegenstander om Hem van het kruis af te laten komen: *“Wacht, laten wij zien of Elia komt om Hem eraf te nemen”* (vs. 36). Zullen we Hem ooit genoeg kunnen danken voor deze uren van het diepste lijden, die Hij heeft doorgemaakt? We eindigen in stille aanbidding, want er zijn geen uitdrukkingen die de dankbaarheid van ons hart kunnen vertolken!

6. De dood van Christus

Vers 37-41. Christus is niet door het zware lichamelijke lijden gestorven, door een dramatische verslechtering in Zijn lichamelijke toestand, zoals dat met andere gekruisigden gebeurde na een lange en pijnlijke doodstrijd. Pilatus verwonderde zich erover dat Hij al gestorven was (vs. 44). De Heer is op een heel andere wijze in de dood gegaan. Hij heeft Zijn leven *afgelegd*, toen het werk volbracht was en Zijn dienst voltooid was (Joh. 10:17-18).

“Jezus nu liet een luide schreeuw horen en stierf”. De luide stem (Luc. 23:46), was het laatste woord dat op het kruis werd uitgesproken. Het was het bewijs van de kracht van het leven, dat Hij vrijwillig aflegde. Het was een daad van gehoorzaamheid van de volmaakte Dienstknecht. De heerlijkheid van Zijn karakter schitterde daar tot op het einde. Christus ging in de dood, want de vijand moest in zijn eigen rijk verslagen worden: *“opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel”* (Hebr. 2:14). Door Zijn dood heeft Hij de tegenstander krachteloos gemaakt, en door Zijn opstanding heeft Hij getuigenis gegeven van de behaalde overwinning.

Dat Christus niet stierf zoals andere gekruisigden, blijkt ook uit het feit dat een heiden – de Romeinse centurio, die zag dat Hij zo roepend was gestorven – uitriep: *“Waarlijk, deze mens was Gods Zoon!”* In Zijn lijden hebben wij Zijn volmaakte mensheid gezien. Hier staat Zijn godheid op de voorgrond. De Man van smarten was de Zoon van God! Toen het werk volkomen volbracht was, scheurde het voorhangsel van de tempel in tweeën, van boven naar beneden. Gewassen,

gerechtvaardigd, volmaakt gemaakt gaan wij als verlost nu het heiligdom binnen en verschijnen in het volle licht van Gods aangezicht.

7. De begrafenis

Vers 42-47. *“Hij was bij de rijke in zijn dood”* (Jes. 53:9). Jozef van Arimatea (deze had niet ingestemd met hun raad en handelwijze; Luc. 23:51) vroeg aan Pilatus het lichaam van de Heer. Het was het lichaam, dat door God Zelf was geformeerd, waarin de Heer Jezus op aarde was gekomen en aan bloed en vlees had deelgenomen. Het lichaam dat geslagen, gekneusd en gekruisigd was, *“het lichaam van Jezus.”* Jozef van Arimatea wikkelde het eerbiedig in een stuk linnen en legde het in een graf, dat in een rots was uitgehouwen. Matteüs 27:60 zegt: *“in zijn nieuw graf.”* Lucas 23:53 onderstreept dit met de woorden: *“waarin nog nooit iemand gelegd was”*. Dit was op zich al een vervulling van het profetische woord: *“(…) noch laat Gij uw gunstgenoot de groeve zien”* (Ps. 16:10ⁱⁱⁱ). Want het graf was in de rots uitgehouwen. Johannes zegt het zo: *“Nu was er op de plaats waar Hij was gekruisigd een tuin, en in de tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was gelegd”* (Joh. 19:41). Spreekt de rots niet van het onwrikbare fundament dat in Christus gelegd is, namelijk in Zijn dood en opstanding? En spreekt de tuin (de hof) niet van de vruchten en resultaten van Zijn volbrachte werk?

Toen het lichaam van de Heer Jezus in het graf gelegd was, was de dag voorbij. Marcus 15 geeft ons een overzicht van de hele gang van zaken:

Vers 1 ‘s Morgens vroeg: de Heer ging gebonden naar Pilatus. Het was toen ongeveer zes uur ‘s morgens volgens onze tijdrekening.

Vers 25 Het derde uur: het uur van de kruisiging. Dat was om negen uur ‘s morgens volgens onze tijdsindeling. De beide eerste dagdelen schijnen ieder drie uur geduurd te hebben.

Vers 33 Het zesde uur: het begin van de drie uren van duisternis. Het is dan 12 uur volgens onze tijdrekening. In deze drie uren heeft onze geliefde Heiland als de goddelijke Plaatsvervanger geleden om onze zonden in het oordeel van God.

Vers 34 Het negende uur: het verzoeningswerk is volbracht. Het is dan drie uur ‘s middags.

Vers 42 Toen het al avond was geworden, werd het lichaam van de Heer in het graf gelegd. Dat was kort voor zes uur ‘s avonds, want om zes uur begon de sabbat. Er staat: *“(…) omdat het de voorbereiding was, dat is de voorsabbat.”*

Gedurende de dag van de kruisiging, waarvan we het chronologische verslag in Marcus 15 vinden, zien we dus telkens perioden van drie uur. Men zou zich kunnen afvragen: welke plaats heeft het getal 3 in dit hele hoofdstuk? Het koperen altaar (Ex. 27:1) – een beeld van het kruis van Christus – was drie el hoog! Onze Heer is in zwakheid gekruisigd (2 Kor. 13:4), maar Hij was de Zoon van God en op de derde dag is Hij heerlijk verrezen uit dood en graf.

Laten wij steeds denken aan onze aanbiddelijke Heiland op deze dag van smarten, zodat in ons hart gevoelens van dankbaarheid en aanbidding worden gewekt. Hij is onze aanbidding tot in alle eeuwigheid waard. Maar ook opdat de gevolgen ervan in de praktijk van ons leven zichtbaar zullen zijn. Want zou er in ons hart plaats kunnen zijn voor “oud zuurdeeg” of “zuurdeeg van slechtheid en boosheid” in het licht van het kruis van Christus? Niet alleen op de eerste dag vieren wij feest (rond het pascha – het lam dat geslacht is tussen twee avonden). Na ongezuurd brood te hebben gegeten, moest het volk Israël Egypte verlaten. Zo zijn ook wij uit deze boze wereld getrokken om voortaan feest te vieren met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid. Laten we deze dingen verwerklijken in ons leven. Laat het lijden en de dood van Christus steeds ons hart raken en ons van de wereld gescheiden houden.

Oorsprong: [Le Messenger Evangélique 1943-232](#)

Titel: [La journée de la crucifixion](#)

Oude Sporen 2008

ⁱ Volgens SV. “beyn ‘ereb” = tussen avonden.

ⁱⁱ Beeld van de koninklijke macht.

ⁱⁱⁱ “Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie” (SV).